

IV. évfolyam | 18. szám | 2022. 05. 05–11.

690 Ft | Éves előfizetőknek: 438 Ft
3,77 EUR | 14,08 RON | 350 DIN

mandiner

Lánczi
András

**SOKKOT
KAPOTT A
BALLIBERÁLIS
ÉRTELMISÉG**

*A Széchenyi-díjas filozófus
a választásról,
a politikai kreativitásról
és az egyetemek jövőjéről*

KÜLFÖLD

Egy tanulási kényszer alatt álló kormány

WERNER J. PATZELT | A DREZDAI MŰSZAKI EGYETEM PROFESSOR EMERITUSA, AZ MCC VENDÉGOKTATÓJA

Mesés célok tűzött maga elé Németország hárompárti kormánykoalíciója a megújuló energia, a karbonsemlegesség vagy éppen az „értékalapú külpolitika” területén. Úgy vélték, hogy idővel más országok is követik ennek az erkölcsi nagyhatalomnak a példáját. Alig három hónapnyi kormányzás után azonban rohamléptekben érkezett meg a valóság. A németek közül sokan jó ideig el sem akarták hinni, hogy az ukrán határon összevont orosz csapatok a Krim félsziget és kisebb kelet-ukrajnai területek után egy egész országot le akarnak igézni. A valóság és az illúzió ütközéséből azonban mindig a valóság kerül ki győztesen. Aki illúziókon ábrándozik, az tanulni kényszerül, akár csak most Németország kormánya.

A pacifizmusára évtizedeken át oly büszke Szövetség '90 – Zöldek párt talált vissza a leggyorsabban a realpolitikához. Ukrajna esetéből tanulta meg: egyszerűen fegyver kell ahhoz, hogy elhárítsák a szabadságot fenyegető veszélyt, és elrettentéssel szavatolják a békét. Ráadásul Oroszország nukleáris képességeinek felemlegetéséből lehetett érezni, az elrettentés igenis működik. A költségvetési fegyelem fenntartása érdekében a pénzügyi tárcahoz körömszakadtáig ragaszkodó Szabad Demokrata Párt hirtelen teljesen helyénvalónak találta a hatalmas hitelfelvételt azért, hogy a hadsereg egyszer talán bevethető állapotban legyen majd. A szociáldemokrata kancellár pedig a politikai fordulatot bejelentő beszédében csodák csodájára Németország „nemzeti érdekeiről” beszélt. Azokról a nemzeti érdekekről, amelyeket évtizedeken át a multilateralizmus és az általános érvényű értékrend árnyékába szorítottak. Nem is csoda, hogy szinte senkivel nem egyezettette ezt a beszédet, hiszen csak a tervezett megdöbbenés fojthatta bele a szót mindazokba, akik mind ez ideig komolyan vették a németek világháború utáni pacifizmusát, és sóvárogva várták, hogy a hárompárti koalíció folytassa – csak hát éppen erélyesebben – a Merkel-kormányok klasszikus zöld-szociáldemokrata politikáját. A kormány eredetileg klíma- és energiapolitikai

megfontolásokból növelni akarta a fosszilis energiahordozók árát, de az ugrásszerű piaci áremelkedés tükrében végül pont költséges ellentételezésekről kellett hogy határozzon.

Amióta viszont oldódik a megdöbbenés belpolitikai merevgörccse, eresztékeiben ropog a koalíció is. A Német Szociáldemokrata Párt frakciójának egyes részei újra és újra fékezésre kényszerítik a kancellárt. Mindeközben a liberálisoknál a párt fiskális politikai hírnevéért aggódnak. A zöldeknel pedig azon gondolkodnak, hogy mikorra is élük fel a megelőlegezett bizalmat, amivel a német média már jó ideje elhalmozza a pártot.

Ezzel párhuzamosan a Kereszténydemokrata Unió (CDU) keresi a helyét az ellenzékben. Kihátrál, hogy Olaf Scholz kancellárnak a jobboldal parlamenti súlyát kell segítségül hívnia ahhoz, hogy érvényre juttathassa politikáját. A párt ügyesen keveri a lapokat azzal is, hogy az Oroszország- és az energiapolitika alakításakor korábban elkövetett hibákat inkább a szociáldemokratáknak rója fel, semmint a sok éven át kormányzó Angela Merkelnek – hiszen ő volt az, aki leigázta és megosztotta a pártját. Ez a mai napig kihat a CDU-ra.

Számos kereszténydemokrata bízik most a szociáldemokrata kancellár kitartásában, nehogy a tekintélyét aláásó saját párt-

társai olyan politikai lavinát indítsanak el, hogy végül a szociáldemokrata-zöld-liberális koalícióról kereszténydemokrata-liberális-zöld koalícióra kelljen váltani. Ebben az esetben ugyanis a teljes német pacifista-baloldali potenciált mozgósítani lehetne egy CDU-kancellár ellen. Őket viszont tényleg csak egy szociáldemokrata vezetésű kormány képes sakkban tartani. Németország így tud megint baloldali kormánnyal jobboldali politikát folytatni. Ezt tette egykoron Gerhard Schröder kancellár az Agenda 2010 programjával – Németország javát szolgálva. De vajon Olaf Scholz is gyarapítja kancellárként Németországot? És ezért neki – a szociáldemokrata párttal együtt – milyen árat kell majd fizetnie? ■

Olaf Scholz kancellár beszédet mond Berlinben április 19-én